

Open brief van Nederlandse burgemeesters tegen opkomend antisemitisme

In het Nationaal Holocaust Museum is een bord te zien dat tijdens de Tweede Wereldoorlog op veel plekken in ons land hing. 'Joden niet gewenst' staat erop. Deze borden moesten vaak op last van de bezetter bij winkels en cafés worden opgehangen. Er waren ook Nederlanders die zo'n bord uit eigener beweging ophingen. Enkele weken na 7 oktober 2023 kreeg een Joods kind van één van zijn niet-Joodse klasgenootjes een tekening mee naar huis. Daarop stond Adolf Hitler getekend, met een pistool erbij.

Antisemitisme is geen incident maar een eeuwenoude vorm van racisme die, als we niets doen, van generatie op generatie wordt doorgegeven. De Holocaust is de extreme consequentie van het uitsluiten van mensen op basis van hun afkomst. De Holocaust leert ons dat we ons altijd moeten verzetten tegen elke vorm van discriminatie en racisme. Antisemitisme is na de Tweede Wereldoorlog nooit weggeweest, maar stak al in de jaren voor 7 oktober 2023 vaker de kop op. Dat gebeurde op verschillende manieren en kwam uit veel verschillende hoeken van de samenleving. Rondom de coronacrisis hebben we bijvoorbeeld gezien dat complotdenkers maar al te vaak anti-Joodse stereotypen gebruiken en zelfs zijn veroordeeld voor het bagatelliseren van de Holocaust. Na 7 oktober is het aantal antisemitische incidenten nog meer toegenomen. De statistieken zeggen het, maar wij wisten het al uit de contacten die wij met onze Joodse inwoners onderhouden. Online, op straat, in de klas, op de sportvereniging en bij onze universiteiten en hogescholen: overal ervaren Joodse stad- en dorpsgenoten anti-Joodse intimidatie en agressie.

Het recent opgelaaide antisemitisme houdt verband met de geweldsexplosie in het Midden-Oosten. Wij hebben met afschuw de terreuraanslag door Hamas op 7 oktober gadeslagen. Wij gruwen van de gigantische aantallen burgerdoden in Gaza. Kritiek op de Israëlische regering is geen antisemitisme. Maar Joodse mensen verantwoordelijk houden voor het handelen van die regering, alleen omdat zij Joods zijn, is dat wel. Joodse mensen intimideren, uitschelden of zelfs fysiek aanvallen is antisemitisch en strafbaar. Wij staan pal voor de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid om te demonstreren, maar wij accepteren geen antisemitisme.

Wij schrijven deze brief niet alleen als gezagsdragers en wetshandhavers. Wij schrijven deze brief ook als de eerste burgers van onze gemeenten. In die rol roepen wij onze medeburgers op om rekening te houden met elkaar. Om niet de grenzen van het toelaatbare op te zoeken. We vragen onze medeburgers om geen leuzen te gebruiken die anderen kwetsen en intimideren. Om geen ongepaste vergelijkingen met de Holocaust of het nazisme te maken die overlevenden intens veel pijn doen. Wij spreken ons uit als we zien of horen dat onze Joodse medeburgers geïntimideerd worden of als er anderszins morele grenzen worden overschreden, ook als die niet strafbaar zijn.

In veel steden zijn er Joodse mensen, vaak met familie in Israël, Palestijnen die in grote angst leven om hun dierbaren en anderen met sterke betrokkenheid bij het conflict die met elkaar in gesprek blijven. Soms ondanks heftige meningsverschillen. Wij zijn ongelooflijk trots op die inwoners. Zij zaaien vrede in onze samenleving. Laten we die kwetsbare vrede niet vertrapen. Laten we ons blijven verzetten tegen elke vorm van discriminatie en racisme. Deze weken zijn in alle Nederlandse steden en dorpen vele vrijwilligers bezig met de voorbereidingen voor het herdenken van onze doden op vier mei en het vieren van onze vrijheid op vijf mei. Wij roepen al onze inwoners op om respect te hebben voor die belangrijke en waardevolle traditie.

Aart, H. van	Loon op Zand
Aboutaleb, A.	Rotterdam
Adriaansen, S.	Woensdrecht
Agricola, K.	Dantumadiel
Alssema, D.	Gilze en Rijen
Anink, L.	Zwijndrecht
Arends, B.R.	Westland
Ausems, S.	Waalwijk
Bakermans, M.	Dongen
Baltus, M.	Lelystad
Basten-Boddin, C. van	Beek
Bats, R.	Steenwijkerland
Beenakker, J.	Krimpenerwaard
Belt, R. van den	Steenbergen
Bengevoord, J.	Winterswijk
Bennekom, R. van	Bunnik
Benthem, R. van	Eemnes
Bergman, D.	Beuningen
Bergmann, H.	Schiedam
Bergsma, R.	Coevorden
Beukering-Huijbregts, M.J.T.G. van	Nieuwegein
Bezuijen, M.J.	Zoetermeer
Bijsterveldt, M. van	Delft
Bilder, E.	Zwatewaterland
Binnendijk, F.	Heemstede
Blanksma, E.	Helmond
Bleker, R.	Enschede
Blom, C.	Nunspeet
Boer, R. de	Landgraaf
Boer, Y.	Laarbeek
Boersma, J. W.	Alblasserdam
Bolding, H.J.	Het Hogeland
Bolsius, L.M.M.	Amersfoort
Bonsen, M.	Koggenland
Boog, E.	Diemen
Bos, C. van den	Goes
Bosch, M. van den	Bladel
Bouman, A.	Opsterland
Boumans, M.	Doetinchem
Bouwmeester, G.J.	Leusden
Bree, J. van	Geldrop-Mierlo
Breukelman, M.	Hoogeveen
Broekers-Knol, A.	Bloemendaal
Broekhuizen, H.	Twenterand
Bronsvoort, A.	Oost Gelre
Brouwer, O.	Achtkarspelen
Bruggencate, M. ten	Heiloo
Bruls, H.	Nijmegen
Buijs, M.	Oosterhout
Buijs, W.	Oss
Buma, S.	Leeuwarden
Buter, G.	Deurne
Cazemier, R.	Terschelling
Clermonts-Aretz, M.	Meerssen
Daalen, H. van	Ermelo
Dales, F.	Velsen

Dam, R. van	Hollands Kroon
Dassen-Housen, P.	Kerkrade
Delhez, M.	Veldhoven
Delissen, W.	Peel en Maas
Depla, P.	Breda
Dijkman, P.	Drechterland
Dijksma, S.A.M.	Utrecht
Dijksterhuis, G.	Borsele
Dijsselbloem, J.	Eindhoven
Divendal, M.	De Ronde Venen
Domburg, P.J.M. van	IJsselstein
Doornenbal-van der Vlist, P.	Renswoude
Driel, M. van	Papendrecht
Duijn, R.J. van	Nieuwkoop
Ederveen, A.	Valkenswaard
Eert, C.F. van	Rheden
Egmond, J. van	Reimerswaal
Eijbersen, J.	Hellendoorn
Elsen, C. van den	Boekel
Erk, A. van	Hillegom
Erve, S. van 't	Lochem
Extel-van Katwijk, A. van	Asten
Fokkens, A.	Heerenveen
Fränzel, M.	Middelburg
Fröhlich, S.	Vijfheerenlanden
Gebben, J.	Tytsjerksteradiel
Geldhof, J.	Ouder-Amstel
Gent, I. van	Schiermonnikoog
Geurts J.	Maasdriel
Geurts, E.	Beekdaelen
Giessen, P. van der	Hendrik-Ido-Ambacht
Graaf, L. de	Lopik
Gradisen, W.	Mook en Middelaar
Grauss, M.K.A.	Bodegraven-Reeuwijk
Groep, M. van de	Bunschoten
Groot, R. T. de	Noordoostpolder
Grootenboer, A.	Goeree-Overflakkee
Grootheest, G. van	Culemborg
Halsema, F.	Amsterdam
Hartskamp de Jong, P.J. van	Montfoort
Haseloop, T.	Oldebroek
Heegde, H. ter	Gooise Meren
Heerts, T.	Apeldoorn
Hees, W. van	Heusden
Heijkoop, D.	Hardinxveld-Giessendam
Heijningen, E. van	Hoeksche Waard
Heijstee-Bolt, A.	Kaag en Braassem
Heiliegiers, P.	Uithoorn
Heldens, T.	Heeze-Leende
Helmer, R.	Wijchen
Hengel, G. van den	Opmeer
Hessels, J.	Echt Susteren
Hieltjes, H.	Duiven
Hillenaar, W.	Maastricht
Hoek, J. van der	Schouwen-Duiveland
Hofland, A.	Raalte
Hoogendoorn, A.	Midden-Groningen

Hoogtanders, Y.	Roermond
Hoon-Veelenturf, M. de	Baarle-Nassau
Horn, T.	Epe
Houben, W.	Voerendaal
Houdt, J. van	Rijssen-Holten
Hout, A.J. van	Westervoort
Hoytink-Roubos, P.H.	Overbetuwe
Isabella, G.P.	Houten
Jaeger, W.	Zutphen
Jaensch, E.R.	Oegstgeest
Jager, R.	Westerveld
Jansen op de Haar, C.	Kapelle
Jansen-van Harten, M.	Woudenberg
Janssen, H.	Oisterwijk
Jense-van Haarst, I.	Hulst
Joon, J.	Harderwijk
Joosten, J.	Dinkelland
Jorritsma, P.	Voorst
Kalfs, N.	Lingewaard
Kampen, M. van	Schagen
Kate, J. ten	Staphorst
Kats, K.J.G.	Veenendaal
Keijzers, J.	Oirschot
Kessel, R. van	Cranendonk
Klaassen, L.	Westerwolde
Kok, G.J.	Losser
Kolff, W.	Dordrecht
König, R.	Deventer
Korteland, R.	Meppel
Korthuis, S.	Veendam
Kottelenberg, J.	Neder Betuwe
Kramer, J.	Noardeast Fryslân
Krijnen, A.	Eijsden-Margraten
Kuin, J.	Pekela
Laak, B. op de	Nederweert
Lambooij, H.	Putten
Lamers, C.	Capelle aan den IJssel
Lange, L. de	Wassenaar
Lange, L. de	Landsmeer
Langenacker, J.	Zeist
Lenthe, E. van	Dalfsen
Leunessen, H.	Vaals
Leurs-Mordang, M.	Stein
Lichtenberg, E.	Altena
Loo, W.J.H.M. van der	Almere
Lugthart, B.	Pijnacker Nootdorp
Luteijn, J.	Krimpen aan den IJssel
Luyten, A.	Heemskerk
Maaren, P. van	Zaltbommel
Maasdam- Hoevers, M.	Oude IJsselstreek
Man, M. de	Bernheze
Marcouch, A.	Arnhem
Meer Mohr, M. van der	Rucphen
Meerts, I.P.	Wijk bij Duustede
Meeuwisse, L.	Noord-Beveland
Meijden, F. van der	Tiel
Meijer, N.	Huizen

Meis, L.	Doesburg
Melissant, R.	Gorinchem
Merrienboer, E. van	Terneuzen
Metz, R.T.	Soest
Meygaarden, R. van	Boxtel
Michel de- Jong, J.	Wormerland
Midden, H. van	Roosendaal
Mikkers, J.	's Hertogenbosch
Minses, J.	Heumen
Moerkerke, A. J.	Moerdijk
Mol, N.	Laren
Molkenboer, V.J.H.	Woerden
Moolenburgh, D.	Zandvoort
Moorman, M.	Land van Cuijk
Mortel, R. van de	Vught
Mulder, M.	Bergen op Zoom
Naafs, G.F.	Utrechtse Heuvelrug
Nadort, A. van de	Weststellingwerf
Nauta, E.	Hof van Twente
Neerbos, V. van	West Maas en Waal
Nieuwenburg, J.	Hoorn
Nieuwenhuizen, E.J.	Waddinxveen
Nieuwenhuizen, I.	De Wolden
Nieuwland, S.	Uitgeest
Noordemeer, F.	Midden-Delfland
Offinga, M.	Hardenberg
Oosten, F. van	Nissewaard
Oosterhout, E. van	Emmen
Oosterveer, M.	Waalre
Oosterwijk, C.A.	Ridderkerk
Oostrum, J. van	Berkelland
Ostendorp, H.M.	Buren
Otters, S.	Son en Breugel
Oude Kotte, G.	Aalsmeer
Out, M.	Assen
Pas, H. van der	Maashorst
Pierik, J.	Borne
Pijl, M.	Medemblik
Poepjes, S.	Olst-Wijhe
Pol, M.	Texel
Polak, M.	Oostzaan
Poorter, M.	Dijk & Waard
Poppens, T.	Amstelveen
Postma, A.	Tubbergen
Potters, S.C.C.M.	De Bilt
Prevoo, D.	Valkenburg aan de Geul
Prinsen, O.	Heerde
Ramaekers, N.	Gulpen-Wittem
Rauner, M.	Bergen (L)
Rehwinkel, P.	Voorne aan Zee
Reijke, B. de	Blaricum
Reinders, A.J.T.H.	Stichtse Vecht
Renkema, G.	Nijkerk
Rensen, G.G.J.	Maassluis
Rhee-Oud Ammerveld, C.A.A. van	Rhenen
Rijpstra, J.	Smallingerland

Rijt-van der- van der Kruis, W.	Brunssum
Riswijk, L. van	Zevenaar
Röell, M.A.	Baarn
Roks, B.	Halderberge
Ronnes, E.	Sint Michielsgestel
Rooij, K. van	Meerijstad
Roosendaal, J.N.	Elburg
Rouwe, S. de	Kampen
Rumund, G. van	Brummen
Sahin, H.	Rijswijk
Sanderse, M.	Hatterum
Schaap, A.	Renkum
Scheepers, S.	Simpelveld
Schelberg, S.	Hengelo
Schmalschläger, D.	Leudal
Schneider, R.	Barendrecht
Schneiders, D.	Maasgouw
Scholten, A.	Venlo
Scholtze, B.	Drimmelen
Schouten, A.	Alkmaar
Schouwenaar, F.	Veere
Schrier, M.	Vlieland
Schuiling, K.	Groningen
Schuitmaker, L.	Alphen-Chaam
Schuurmans, M.	Haarlemmermeer
Segers, T.	Molenlanden
Selm, E. van	Purmerend
Sengers, S.	Druten
Seton, J.	Borger-Odoorn
Sijbers, M.	Tholen
Sikkema, C. Y.	Oldambt
Sjerps, I.	Harlingen
Slinkman, M.	Berg en Dal
Sloots, K.	Stadskanaal
Smid, K.	Noordenveld
Smit, M.	Beverwijk
Snijders, P.	Zwolle
Spies, L.	Alphen aan den Rijn
Spruit, L.	Lisse
Stadt, P.H. van de	Lansingerland
Stapelkamp, A.	Aalten
Stappershoef. M. van	Goirle
Starmans, M.	Etten-Leur
Stemerding, N.	Voorschoten
Stoel, L. P.	Ameland
Stoop, S.	West Betuwe
Struik, T.	Leiderdorp
Tak, J. van der	Barneveld
Tap, B.	Castricum
Tas, M. van der	Bronckhorst
Teunissen, H.	Gennep
Teunissen, M.	Scherpenzeel
Thijssen, M.	Tynaarlo
Tigchelaar, D.	Wierden
Tillaar, B. van den	Vlissingen
Toorenburg. M. van	Nuenen
Top, G. van den	Hilversum

Trigt, F.Q.A. van	Zoeterwoude
Tuuk, A. van der	Westerkwartier
Ubachs, H.	Best
Uitdehaag, M.	Venray
Veenstra, F.	De Fryske Marren
Veld, M. van het	Almelo
Velden, P.J. van der	Leiden
Ven, A. van de	Reusel-De Mierden
Verheijen, H.	Sittard-Geleen
Verheijen, M.	Wijdemeren
Verhoeve, P.	Gouda
Verhulst, L.J.	Ede
Verkleij – Eimers W.J.A.	Noordwijk
Vermeulen, F.	Wageningen
Vermue, J.	Zundert
Vermue, M.	Sluis
Visser, B.	Eemsdelta
Visser, C.J.	Katwijk
Vlecken, R.	Weert
Voskuil, L.	Bergen NH
Vostermans, B.	Beesel
Vries, D.C. de	Oudewater
Vries, H. de	Montferland
Vries, J. de	Sudwest Fryslân
Vries, J. de	Sliedrecht
Vroom, M.	Leidschendam Voorburg
Vroomen, H.	Ommen
Waanders, M.	Waadhoeke
Weber, J.F.	Zuidplas
Weele, M. van der	Waterland
Welman, P.	Oldenzaal
Welten, R.	Haaksbergen
Werkman, J.	Ooststellingwerf
Westmaas, J.C.	Urk
Weststeijn, E.	Rozendaal (gld)
Weterings, T.	Tilburg
Wever, R.	Heerlen
Weys, E.	Hilvarenbeek
Wienen, J.	Haarlem
Wietze Hiemstra, A	Aa en Hunze
Wijbenga, B.	Vlaardingen
Witte, J.G.H. de	Albrandswaard
Witte, M.	Geertruidenberg
Wortelboer, R.	Stede Broec
Wouters, W.	Eersel
Zanen, J. van	Den Haag
Zuijlen, E. van	Enkhuizen
Zwiers, J.	Midden-Drenthe